Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

TER BESLUITVORMING
Aan: SOE

*Deze nota wordt met een Kamerbrief meegestuurd: **Ja**

*Deze nota bevat naast de naam en contactgegevens van de medewerker ook andere informatie die niet openbaar gemaakt kan worden: **Nee**

Onderwijspersoneel en Primair Onderwijs

Van

Datum
4 september 2026

Referentie
65999812

Bijlagen
1: Kamerbrief

2: Rapport eindevaluatie tnv-wet (volgt 18 september)

3: Rapport IvhO nieuwkomers 16+

Intern OCW afgestemd
COM, DUO, MBO, OPO, OVO, WJZ

nota

Kamerbrief contouren wetsvoorstel onderwijs aan nieuwkomers

Aanleiding

Op 30 juni jl. heeft u akkoord gegeven op uitwerking van wetgeving over het onderwijs aan nieuwkomers middels de startnota. In de startnota staan de voorgestelde onderwerpen voor wetgeving over het onderwijs aan nieuwkomers beschreven. In het voorjaar heeft u toegezegd de Kamer eind september 2026 te informeren over de contouren van de voorgenomen wetgeving over nieuwkomers. In bijgaande Kamerbrief worden deze contouren beschreven.

Geadviseerd besluit

Bent u akkoord met bijgevoegde Kamerbrief?

Kernpunten

- In de kamerbrief beschrijven we het doel van de voorgenomen wetgeving en de verschillende onderdelen die we gaan uitwerken.
- Met deze kamerbrief wordt de evaluatie van de Tijdelijke wet tijdelijke nieuwkomersvoorzieningen (hierna: tnv-wet) meegezonden. Tijdens de behandeling van deze wet is met een amendement verzocht om deze evaluatie in 2026. De beleidsreactie op dit rapport is verwerkt in de brief.
- Ook wordt met deze brief de beleidsreactie op het rapport over nieuwkomers 16+ meegestuurd dat via de IvhO reeds aan u is toegezonden. Omdat dit het mbo raakt, wordt deze brief parallel voorgelegd aan de minister.

Toelichting

Inhoud contouren wetgeving

- Het doel van de voorgestelde wetgeving is dat nieuwkomers dichtbij hun (tijdelijke) woonplaats, volwaardig en gelijkwaardig toegang hebben tot een inclusieve leeromgeving, waarin zij gezien worden en samen met klasgenoten leren. Daarbinnen krijgen zij het onderwijs dat aansluit bij hun specifieke onderwijsbehoeften. Daarnaast moet de voorgestelde wetgeving bijdragen aan een betere organiseerbaarheid van het onderwijs voor schoolbesturen, gemeenten, samenwerkingsverbanden en schoolteams.
- Daarnaast wordt ingegaan op de specifieke maatregelen uit de wet: het borgen van een inhoudelijk onderwijsaanbod voor de eerste fase in Nederland, zo snel mogelijk inclusief onderwijs, het verbeteren van

regionale samenwerking, het borgen van de nieuwkomersvoorzieningen in het onderwijsstelsel, het verbeteren van gegevensdeling en aanpassingen in de bekostiging.
- Planning is dat de wetgeving voor de zomer van 2027 in internetconsultatie gaat.

Beleidsreactie evaluatie tnv-wet
In de evaluatie van de tnv-wet is onderzocht in hoeverre deze wet bijdraagt aan de opgestelde doelen. Die doelen zijn:
- vergroten van het aantal onderwijsplekken;
- vergroten van de deelname van het onderwijs;
- stimuleren van een doorlopende leerlijn.

Conclusie van het onderzoek is dat de doelen van de tnv-wet gedeeltelijk zijn bereikt en dat de wet daaraan aannemelijk heeft bijgedragen. De overlegplicht heeft bijvoorbeeld het nieuwkomersonderwijs nadrukkelijker op de agenda gezet en met de tnv's zijn werkelijk onderwijsplekken gecreëerd. Tegelijkertijd heeft de tnv-wet weinig bijgedragen aan het bieden van een doorlopende leerlijn.

In de reactie:
- geeft u aan dat de tnv-wet en de evaluatie moeten worden bekeken in de context van tekorten en een grote druk op het nieuwkomersonderwijs;
- geeft u aan dat elk kind in principe een volwaardig onderwijsaanbod moet krijgen, maar dat tnv's een alternatief zijn voor de situatie waarin voor een nieuwkomer helemaal geen onderwijsplek beschikbaar is;
- gaat u in op de aanbevelingen, waarbij u in de meeste gevallen aangeeft de aanbevelingen mee te nemen in het uitwerken van de nieuwe wet voor het onderwijs aan nieuwkomers.

Beleidsreactie rapport inspectie nieuwkomers 16+
De Inspectie heeft onderzoek gedaan naar de in-, door- en uitstroom van nieuwkomers van 16 jaar en ouder in het onderwijs. De aanbevelingen worden meegenomen in de uitwerking van het wetsvoorstel.

Actuele zaken
- In de brief wordt ingegaan op de toezegging over nieuwkomersleerlingen in het praktijkonderwijs. Hier vinden momenteel gesprekken over plaats en er volgt een onderzoek dat in Q3 2027 naar de Kamer gaat.
- Tot slot wordt de kamer geïnformeerd over een aanpassing in de aanvullende bekostiging voor nieuwkomers in het po.

Financiële gevolgen
Voor de invoering van ambtshalve nieuwkomersbekostiging in het po per 2028 is €28,6 mln. benodigd. Deze middelen zijn reeds bij voorjaarsnota 2025 en 2026 gedekt. Voor andere aanpassingen op stelselniveau, in bijvoorbeeld de

nieuwkomersbekostiging, is op dit moment geen financiële dekking beschikbaar. De aanpassingen moeten daarom budgetneutraal worden doorgevoerd.

Juridische overwegingen
De kamerbrief is afgestemd met WJZ. De uitwerking van het wetsvoorstel is als prioritair aangegeven in de wetgevingsagenda en is gaande.

Krachtenveld
De contouren van het wetsvoorstel zijn gedeeld met de kerngroep van het nieuwkomersonderwijs. In de kerngroep zijn de volgende organisaties vertegenwoordigd: LOWAN-po, LOWAN-vo, PO-Raad, VO-raad, VNG, Inspectie van het Onderwijs, Ingrado en de MBO Raad. Zij kunnen zich in grote lijnen vinden in de voorgestelde maatregelen. In het komende jaar worden de maatregelen breder gedeeld met relevante actoren uit het veld en getoetst op uitvoerbaarheid.